ئەمینداریەتی گشتی رۆشنبیری و لاوانی
ناوچەی کوردستان لەچاپی داوە

مەولودنامەو
بڕوانامەی دەشتی

«مەلاخدر ئەحمەد عەبدوللا»

١٩٠٩ - ١٩٥٧

موحەمەد دەشتی

ڕێکی داوەتەوەو پێشەکی بۆنووسیوە

ئەمیندارێتی گشتیی ڕۆشنبیری و لاوانی
ناوچەی کوردستان لەچاپی داوە

١٩٨٨

مەولودنامە و
بڕوانامەی دەشتی

(مەلا خدری ئەحمەد عەبدوڵڵا)
١٩٠٩ - ١٩٥٧

موحەمەد دەشتی
ڕێکی داوەتەوە و پێشەکی بۆ نووسیوە

مەلا خدری دەشتی

(۱۹۰۹ ز - ۹۵۷ ز)

دەشتی نازناوی خدری کوڕی ئەحمەدی کوڕی عبدالله کوڕی عەلیە و لە تیرەی نانەکەلیە.لەساڵی ۱۹۰۹لەدێی (مەلاکاغە) لە دایك بووە . دەشتی لەبنە ماڵەیێکی هەژار بووە، هەمیشە هەژاریش دەبێتە مایەی لە دایك بوونی شتی گەورە ٠

بە بلیمەتی و چاو قایمی خۆی توانیویەتی خۆی پـێ بگەیەنێ هـەرسەرەتای ژیانـی هەوڵـی داوە کـە لەباسو خواسـی وولاتەکەی بگات و بتوانێ سوود بە هاوولاتی خۆی بگەیەنێ لە رووی ئاینی و کۆمەڵایەتی دا ، ئەوەشیان لەبەر رۆشنایی

و زانیاریەکەی خۆی بووە ، لەمنالیەوە ھاودەمی تالی و سوێری بووە بە ھۆی مردنی دایکی و باوکی ناچار دێیەکەی بە جێ‌دێلێ بۆ مسۆگەر کردنی ژیان‌و پێ‌گەیاندنی، ئەوە بو لە ھەولێر گەڕەکی‌سەرای کۆن جێ گیر ئەبێ •

دەشتی لە منالیەوە دەس ئەکاتە خوێندن لە مزگەوتی شێخ محی‌الدین پاش ماوەیەك قورئان ختم ئەکاو چەند وردە کیتابیش تەواو ئەکا • پاش ئەو ماوەیە توانای ئەوە پەیدا ئەکا کە بچێتە ناو فەقێیان دەس‌کاتە خوێندن لەو قوتابخانە ئاینیانەی کە بە ناوبانگن لە مامۆستای چاکو شارەزا کە خۆیان تەرخان کردووە لەمەلبەندی زانیاریدا و سوود ببەخشن بەقوتابیانی ئاینی، دەشتی زۆربەی خوێندنی خۆی لە پلەی (سوختایەتی و موستەعیدی) کە پلەی ناوەندی‌و ئامادەییە لە قوتابخانە ئاینیەکن لەو سەردەمەدا تەواو بکا لە ناوچەی خۆشناوەتی بە تایبەتی لە قوتابخانەی مزگەوتی شەقلاوەو بالیسان‌و سپی‌کرەو کونەفلوسەو ھەرتەلو بێتواتەو ھیران‌و شوێنی تر •

دەشتی لە سالی ۱۹۲۹ بەرەو ھەولێر ئەگەڕێتەوەو بەسەر کۆچی دوایی باوکی دا ھەر لەو کاتەوەش سەرەتای دروست بونی کۆسپ‌و تەگەرە لەرێڕەوی خوێندنی دەشتی دەست پێ‌ئەکا پاش مردنی باوکی برایەك‌و دوو خوشکی دایك جیای بە سەردا بەجێ ئەمێنێ ئەمەش بووە ھۆی مەلەکردنی دەشتی لە دەریای لێکدانەوەو خەیالدا بۆ دۆزینەوەی

چارەیەك بۆ بە خێوکردنی براو خوشکە بچوکەکانی بەهەر حاڵ یەکێ لە خزمەکانی بە خێوکردنی منالەکان ئەگرێتە ئەستۆ تا ئەو کاتەی دەشتی خوێندن تەواو ئەکا •

دەشتی بەردەوام ئەبێ لە خوێندن لە قوتابخانەی مزگەوتی (حاجی قادر دەباغ) ئەخوێنێ لای مامۆستا ملا عبداللەی کوری ملا حمدامین ئەمێنیتەوە تا تەواو کردنی دووا مادەکانی خوێندن لەم مزگەوتەدا تاساڵی (١٩٣٤ ـ ١٩٣٥) ئیجازەی مەلایەتی لای هەمان مامۆستاو هەمان مزگەوت وەرئەگرێ •

مەلایەتی و
دەرس ووتنەوەی دەشتی

پاش وەرگرتنی ئیجازە دەشتی ژن دێنێ‌و ئەبێتە مەلای دێی (دارەبەن) لەناوچەی بەڕانەتی ئەم دێیە قوتابخانەیەکی فراوان ئەکاتەوەو دەس ئەکا بە دەرس ووتنەوە کە دەیان مامۆستای چاکی تیادا هەڵ ئەکەوێ هەندێکیان تا ئێستا لە ژیاندان‌و بەزانای چاك ئەناسرێن ، لە هەمان کاتیشدا دەشتی ئیجازەی مەلایەتی داوە و دان بە شەهادەی نراوە و دەشتی لەم ناوچەیە ئەناسرێ. دەشتی سەرچاوەکی چاك بووە بۆ وەڵامی هەموو پرسیارێکی ئاینی‌و مەسائلی شەرعی لەم سەردەمەدا بە تایبەتی لە ناوچەی (بەڕانیان) دەشتی

لەدێی (دارەبەن) (١٧) ساڵ ئەمێنێ،لەبەر ئەم ماوە دوورو درێژە زۆر جار نـاو ئەبردرێ بـە مەلاخدری دارەبەنـی سەرەڕای نازناوی خۆی •

لە کۆتایی ساڵی ١٩٥٢ دارەبەن بە جـێ دێلێ لە دێی (گردەچاڵ) جێگیر ئەبێ هەر لەو ناوچەیە بـە هەمان کارو قوتابخانە خۆی خەریک ئەکا دوو وساڵیش لەم دێیە ئەباتە سەر لەساڵی ١٩٥٤ بـەرەو هەولێر ئەگەڕێتەوە بـەلام لـە بەرئەوەی شوێنی قوتابخانەو مزگەوتی لـە هەولێر نەبـوو وەبێ قوتابخانەی ئاینی هەڵی نەئەکرد ناچار دەبـێ بەرەوەو دێهات بگەڕێتەوە لە دێی (خرایە دراو) لـە ناوچەی جاران جێگیر بوو، دەستی بە تەدریسو ملایەتی کردەوە، بەلام بە داخەوە ماوەکەی کورت بوو ئەوە بوو لـە کۆتایی ساڵی ١٩٥٧ لەمانگی رەجەب کۆچی دوایی کرد هەر لەم دێیەش نیـــــژرا •

٥

ئەو زوبا نە و عیلمانەی
کە دەشتی زانیوەیەتی

یەکـــەم : ـ

ا ـ زوبانە شیرینەکەی خـۆی بە زۆربەی لەهجەوە زانیوە وەك سۆرانی، بادینی، هەورامی، بۆتانـــی، وە بەهەموو لەهجەکانەوە شیعری داناوە ٠

ب ـ فارسیەکی چاکی زانیوە و شیعری بەو زمانە داناوە

ج ـ عەرەبیەکی چاکی زانیوە بەهەموو عیلمەوە وەك نحو صرف ـ ٠٠٠٠٠٠٠ هتـــــد

د ـ تورکی چاکی زانیوە شیعری بەو زوبانەش داناوە ٠

دووەم : ـ

عیلی فەلەکیاتی زانیوەو سەری چاك لێ دەرکردوە ٠

عیلی شەرع و تفسیرو، حدیث، منطق، بەلاغە، اصول الفقه اصول التفسیری چاك زانیوە ٠

٥

بەرهەمەکانی دەشتی

١ ـ مەولود نامەی دەشتی لە ساڵی ١٣٦٧ هـ دانراوە ٠
٢ ـ بروانامەی دەشتی لە ساڵی ١٣٧١ هـ دانراوە ٠
٣ ـ استعارەیەکی عەرەبی لەسەر شێوەی ئەلفیە لە ساڵی ١٣٦٤ هـ دانراوە ٠
٤ ـ دیوانێکی شیعری کە بەشی کوردیو فارسی و تورکی هەیـــە ٠

٥ محمــد دەشتــی ٥

بەشی یەکەم

مەولودنامە

بسم الله الرحمن الرحيم

ئـەی خودایی بـێ شەریکـو بێمەکـان
هەر ئەتۆی قەتمەن بە سەر تانێ زەمان

موستەحەقی حەمـدی حەمدت بـۆ دەکەم
ملکەچ و شوکرانەم و مەدحـت دەکەم

هـەر هەبوی و هـەر دەبێ تاکـو ئەبـەد
بێ هـەواڵ و بـاب و داك و بـێ وەلـەد

رەحمەتت بارانـە بـۆ عەبـدی فەقیـر
زەحمـەتت بـۆ کافـران بئس المصیـر

بـۆ ئەوەی تاکـو بزانن هـەر کەسـێ
بـێ خـودا نابـێ هەبـێ ئەصلا کەسێ

جوملەیـی پێغەمبـەرانـی خسـتە دەر
تـا بە ڕێگەی حەق بکەن نەشری خەبـەر

یەعنی باسی حەشر و نەشر و هەم سوئال
لادەری عالەم لـە سـەر ڕێگـەی ضـەلال

یـەك یەکی دانا لـە سەر رویـی زەمیـن
تاگەیـی نۆبـەت بـە فخـر المرسلین

پاشی عەسری حەزرەتی عیسێ بووهـات
بوو بـە صاحیب موعجیزات و بەیینـات

ئەو کەسەی عیسێ کـە دەیفەرموی یەقین
یاتـی من بعـدی اسمه احمـد امیـن

زاتـی پاکـی مصطفی بـوو دەرتـە دەر
سەدسەلات و سەد سەلامی بێ لـە سـەر

هەم لە سەر پەیغەمبەرانی پێشەکین
هەم لە ئەتباعی موحەمەد ئەجمەعین

سابرێژی ئەی خودایە ڕەحمەتێ
سەر حەبیب و مورشیدی ڕێی جەننەتێ

تێ بگەن ئەی میللەتی دین مونتەخەب
زۆرە خێری مەولودی ازکی النسب

هۆزەبانەی حەزرەتی خیر البشر
بۆ قیامەت چاکە بۆ دەفعی زەرەر.

چونکە مەولودی شەهی فخر الرسل
زەمزەم و کەوسەر دەرن بۆ جانو دلْ

بۆیێ هەر کەس خۆی بە ئوممەت عەد بکا
چاکە سالێ جارەکی مەلود بکا ....

هەر لەفلسێ تاکو دیناریٚ ئەگەر
سەرفی مەولودی بکا نابێ زەرەر

بۆ تەرەققی دینـــــو دونیا هەر کەسێ
بێتە سەر مەولـــودی حەزرەت ناوەسێ

گایەتی مەوڵودە هـــــەر کەس بێتە سەر
بۆشفایـــی تاو لـــەرزو ژانە سەر

گەر عەقیدەی پێ هەبێ نەفعی دەبێ
نیمتیحانەن سەد وەرەم دەفعی دەبێ

لەشکری دوشمن بە سەرتابێ ئەگەر
سەد هەزاریش بن بە تۆ نابەن زەفەر

گەر تۆ مەولـودێ لـــە دڵ حازر بکـەی
بو مەحەبەت خرمەتـــــی چاتر بکەی

جیننو ئینسو سەد مەلائیك دینە سەر
جێگەیـــی مەولـــود بە ئاثارۆ خەبەر

یەعنی بۆ ئەو کەس کەوا مەولود دەکا
ماڵی خۆی سەرفی شەوی مەولود دەکا

کوللی ذی روحێ لە حوببی ئەۆ شەفیع
ئینتیزاری حەق دەکـــــەن بیکا رەفیع

بۆ مەحببەت هـــەر کەسێ مەولـــود بکا
جسمو رۆحی داخیلـــــی جەننەت دەکا

حەزرەتی بو بکری صدیقو عمر •••••
فەرمویانە مەولیدی خیر البشر •••••

هەر کەسێ بیکا لە بەرێ حوببی رەسول
ئەو لـــە رۆژی مەحشەرێ نابـــێ مولـول

دەستە گیری وی دەبێ حەزرەت بەخۆی
بۆ نەجاتـــی وی شەفاعەت کارە خۆی

حەزرەتی عوسمانو حەیدەر سەروەرن
رووچراغـــی مەولیـــــدی پێغەمبـــەرن

ماحصل هەر چار یاری با صەفـــــــــا
راغیبن بۆ مەولدی ئەو مستەفـــــــــا

شەیخـــی ئینسو جننـــو فخـــر الاولیاء
شەیخـــی بەسری‌و جنیـــد الاصفیاء

شەیخـی کەرخـی‌و ئیمامـــی یافعی
فەخـری رازی و شیوخـــــی شافعی

شیخ جـــلال الدینـــی سیری سەقەتی
عولەما و سولەحاییـــــــی نمطی

فەرمویانە ئەو کەسەی مەولـــود بکا
چەند کەسانـــێ حازری مەجلیس بکـــا

حسبما یمکن تەعامێ لێ بنێ .....
ناوی مەولودی لە دلدا لێ بنێ .....

خۆیو میوا نـــی ســـلاوەت لێ بدەن
دەست لە دەنگو باسی دونیا بەر بدەن

لەو دەمی هەر باسی پێغەمبەر بکەن
باسی زاتی پاکی ئەو سەروەر بکەن

ئایەتـــی قورئان بخوێنـــن لەو دەمـــی
ڕوو لـــە مەولا پشت لـە دونیا ئەو دەمی

هەر کەسێ ئەو تەرزە مەوادەی هەبێ
بـێ ئەزییەت داخلـــی جەننەت دەبێ

هەم جەماڵی خوا دەبینی بێ گومان
بـێ جیهات و بـێ زەمان و بـێ مەکان

ئەو کەسەی دەشێلێتە سەر مەولود یەقین
ئەزیەتی نابـــێ لەبن قەبرو زەمین

چونکە بۆ حوببـــی محمـــد دیتەوێ
بویـــــێ مەحرومی فەضل نابێ لەوێ

پاشی مەولود لەو تەعامـــــة هەر کەسێ
لوقمەیێ بخوا لە ڕەحمەت ناوەســێ

ئەرضی تەو مـــــەجلیس لەچاکان چاترە
چونکە ڕەحمی خـــوا لەوێ ئەرجاترە

سەد هەزاران سەف مەلائیك دینە وێ
رەحمەتـــی ئیزەد دەپرژێنن لەوێ

قاتیو تاعون و سوتان و وەبا .....
خوا لە سەر ئەو تەرزە جێگەی لادەبا ...

سەد بەلاو و بوغزو چاوێنیو حەسەد
تۆزو با دەیبا بە ئەمــری ئەو سەمەد

ساحیبـــی قەسرو قسورو و بن زەمین
پادشاهانی زەمانـــــــــی پێشەکین

خادیمی قورئان و شەرعی دینی حەق
وەقتی ئەو زاتانە بوو باطل زەهەق

مەولسیدیکی زۆر عەجائیبیان دەکــــرد
زیرو زیویان سەرفی مەولودی دەکرد

سەد هەزاران فوقەراو غورەبا .....
عـــولەما و سونەحا و نوقەبا .....

لـــــه هەموو نەوعە لذائذ نوقەرا
بەعەيال‌و بە منالّیان دەبـــــــــــــرا

چونکە ئەڤ حالة بوو دەستوری ئەڤان
لە سەعادەت نەدەبون بـــــێ بەش ئەڤان

حکایەتی سولطان مظفر

بالخصوص سولطانێکـــــی عالی هەبوو
زاهیرو باطـــــن چ ئەمثالی نەبوو

جێگەی دانیشتنی هەولێـــــر بوو
کارو پیشەی دائیمەن هەر خێـــــر بوو

پوڕ زەفەر سولطان موزەفەر ناوی بــوو
قەدری مەولود قەدری هەردوو چاوی بوو

چەند هەزاران نەوعە شیوی لێ دەنا
چەند تەعامی کەس نەدیوی لێ دەنا

خاس و عامی ئەهلی شارو دەشت و دەر
بۆ شەوّی مەولود هەموی دینأنە سەر

غەیری وانیش دوو هەزاری مونتەخەب
عالیمی چاکـــی بوخاری مونتەسەب

قاریئ القرانـــــی سەف سەف دادەنا
کیسەیی عەتـــری موکەشەف دادەنا

پاشی کوللی مەسرەفـــێ هەر دوو هەزار
عالیمو هەم جوملە قاری بـــێ ژمار

یەك یەکی پارەو خەلاتی پـــێ دەدان
حەقی ریگەو چەند بەراتی پـــێ دەدان

چونکە ئەو ئەم تەرزە مەولودەی دەکـــرد
بۆیێ پێغەمبەر لە خەودا گازی کـــرد

یا مظفر هەستە پێ‌وەو زوو وەرە
بۆ نەجاتی قەلبی پاکم زوو وەرە

یەعنی دوو دوشمن لـــــە سەرما حازرن
زاهیرەن عابد لـــــە باطن کافرن

گەر نەجاتم دەی لە دەستی ناسزا
بۆ نەجاتـــــت حازرم ڕۆژی جەزا

ڤەی کەزانی نوجنەتەن هەستاوە پـــێ
نوستەوە هەم بیستیەوە هەستاڤە پـــێ

تاکو سێ دەفعە لە دەفعەی سێیەمین
بەروە ڕۆیی قیبلە بوو زاتی یەقین

بێ سەبەب نـاسـبــی تەوی دیتی ئەیەد
بو مەشوەرەت فیکری دانا دڵ بەکەد

شەخسەکی عاقڵ هەبوو لەو دەم وەزیر
ماجەرای پێ گۆتو گۆتی ئەی ئەمیـــــر

ڕانەوەستی چاکە مـــــن وای تێدەگەم
بو مەدینە زادها الله الکرم .....

حادیشـــێ روی داوە ئەلبەت پادشا
قەد اصبت ی گۆتـــو هەستاَ راکشـــاَ

پادشاهی چاکـــو مەردو موعتەبەر
چەند خەزینە و چەند دەفینەی خستە دەر

دەرهەمی چەند بارو دینارێش وەها
شەش سەد باری یرد لەگەل خویا رەها

چوو لەنێـــو شاری مەدینە . بەزی
حیرەتەن قەلبو دڵـــی لیکرا تەزی

ئەمری دا ئەهلـــی مەدینە بێنە لام
کەس لە ماڵی خۆی نەمینێ خاس و عام

هەر کەسێ بێ زێرو زیوی پێ دەدەم
هەر کەسێ نـێ ئەو دەمینێتـن نەدەم

هەر کەسی چوو وەعدەی بو کردن وەفا
پێم بڵێن کـــێ مایە گۆتی بێ جەفا

عەرزیان کرد خەڵقی شاری کەس نەما
غەیری دوو فرمێسك جاری کەس نەما

غەیری خوا هیچـــی کەیان نایێتە دل
فیکری دنیایێ لـــە دڵیان بوتە جل

ئەمری دا حەتمەن دەبێ هەربێنە لام
هاتنـــی وان خێرە بۆ خیر الانام

چونو هینایان دوو زاتـــی نامەوەر
دیققەتی دانێ شەهی دڵ پڕ خەتەر

ئێوە چن ئەی قاسطانی راهی دین
لێرە مەشغولن بەچی حسب الیقین ؟ !

خادمـــی پێغەمبەرین صۆفی تەمام
بو خودا هەردەم خەریکین صبحو شام

پێم بڵێن جێتان لە کێیە تا بچین .....
یەك دەمی ژیکرا لەوێندەر دانیشین...

حوجرەیـــی مزگەوتە جێمان گۆتیان
جێگەیـــی عوشاق و هەم دڵ سۆتیان

چوونە ژووری یەك حەسیری بووتیـــا
ئەمـــری دا لولی دەن و بیکەن جیا

تەختەداری کـــەوتە دەر پاشی حەسیر
تەختە داریش لاچو ژێری بوو بە بیر

خاکـــەناس و پێمەرەی تێـدا هەبوو
چەند کوڵینگو بەرد بــــڕەی تیدا هەبوو

پێی ووتن ئەی کافرانـــی ئەجنەبی
پێم بڵێن چن ئێوه ئەو شـاری نەبـــی ؟

جەرمەنیـــن هاتینە پێغەمبەر ببەین
داخلـــی نێـو جەرمەنستانی بکەین

حوببی مەصنوعی سەری ویمان دەوێ
بۆ قیادەت فیکـری ویمان پێ دەوێ

توز و گەردو ئێسکـــی سوتاوی ئەو
عیلمی طبی جەرمەنی فەوتاوی ئەۆ

هەر کەسێ یەك زەڕە جسمی وی هەبێ
حوکمی وی هەر ئیمپراطوری دەبێ

لەۆ دەمی بۆ کوشتنی وان ئەمریدا
پورظفر سوڵطان مظفـــــر ئەمریدا

شەق شەقی کردن بەشیری جەوهەری
بۆ بەشیر و بۆ نەزیـری گەوهەری

توجو قورقشمی لـە دەورەی رەوضەدا
کردە سەددەی دەورەیی ئەو موقتـــــەدا

هیمەنی مەۆلودی پێغەمبەر بوو ئەۆ
تەرزە ئیشەی پێکـرا لەم ۆەقتەدا

صل یارب علی من ارسلا
مع سلام دینه قـــد فضلا

حاکمێکی تر هەبوو حوکمی دەکرد ....
موبتەلایی دین نەبوو زولمی دەکرد ....

مانگی مەوْلود دادەهات تۆبەی دەکرد
مەولودێکی پوختە و رۆختەی دەکــرد

مەجلسی مەولودی زۆر پێ گەورە بوو
حوببی پێغەمبەر لە دڵیا گەورە بوو

ئامۆزاییێکی هەبوو ئەوْ حاکمە ....
پێی وەبوو گەر بیکوژێ خۆی حاکمە ...

نەیدەزانی بێ قەزا هیچ ناکرێ ....
نەفع و زەڕی کەس بە هیچ کەس نادرێ .

دەفعەییێکی حاکمی دی بێ خەبەر ....
بێ سلاح و خادیم و هەم بێ‌پسەر ....

دەستی دا خەنجەر هجومی بردەسەر ....
گوتی ئەتنان دەتکوژم ئەی بێ مەفەر ...

دەتکوژم روحت بە دمکی خەنجەرێ ....
رادەکێشم بۆ جەفای ژۆرو دەرێ ....

رۆحی تۆ کێ بێ لە دەستم لا بدا
خەنجەری تیـــژم لــە مستم بابدا

حاکمیش گوتی بچۆ ئەی سەر سەری
دەتکوژیتن مەولـــــودی پێغەمبەری

ئەو نەجاتی من لە دەستی تۆ دەدا
یەعنی ژینم بێ هەوەستی تۆ دەدا

نەزری مەولودم لە سەر بێ گەڕ ۆەبێ
سەد لە سالانیش زیاتر گەر وەبێ

جێ بەجێ خشتێ لە دیواری ئەوێ
هاتە دەر پێی کەۆت و رۆحی‌دا لەوێ

دەنگی غەیبێ هاتە گوێ حاکم یەقین
گــەر زیادی کەی زیادت بۆ دەبێ

حکایەتی

عبدالله ابن مبارك

هەم موبارەك زادە عبداللـــــە بە خۆی
فکری حەجی کەوتە دڵ میمادی خۆی

کوللی ساڵێ عادەتی بوو هەر دەچوو
بۆ حەج و هەم بۆ زیارەت دەردەچوو

پارەیێکی زۆری سەرفی ڕێ دەکرد
چین بە چین حەیوانی صەفی ڕێ دەکرد

خۆی دەڵێ جارێ بە تەقدیری خودا
خوم موهەیا کرد لە بۆ بیت الهدی

ناگهان دیتـــم له دەست پیرێژنێ
یەك کسەلەش بێ سەر بڕین بۆ خواردنێ

خواردنـــــی دزیاری و مرداریان ••••
گوتمێ مەمنوعە بۆ دین داریان ••••

گوتی بێ چارەم بە شەرعی مصطفیٰ
عەفووە مرداریش بخۆم ئەی پور صەفا

مەسرەفی حەجم بە قەصدی مەولودێ
دا بە پیرێژن بە هەیـوی مەوعـدێ

پاشی هەرچی هاتوو گوتی ئەی برا
وەی عەجائب چۆن ئەتۆ حەجت کرا

زۆر عەجیب تر نازلی جێگەی لە ڕێ
پاشـی حەجاجان لەماڵیشـدا بەڕێ

پێم ووتن ئەو سالە من حەجم نەبوو
بۆ تجارەت مەخزەنی گەنجـم نەبوو

تا شنەوێ ئاوازی دامێ هاتفێ ....
یەعنی پێی گوتم لە خەودا واقفێ ....

کوللی ساڵێ تا ئەتۆ ماوی یەقیـن
حەجی بۆ نوسیوی ربُ العالمیـــن

هاو جەمال و هاو خصالت یەك مەلەك
خەلقە بۆ حەج و دوعا كاریت كەلەك

صل یارب علی من فی الرجب
نوره قد لاح فـی بنت الوهب

بوو جەوانیکی سوار چاك‌و عەجیب
عەسری عبدالملکـــی مروان نەسیب

ئەسپی خۆی تەعلیم دەدا ئەو دەفعەیێ
چونکە سەر کەش بوو بەزی بۆ دەرکەیێ

یەعنی دەرکـــی ماڵی ئەو عبدالملك
ئەز قەزا لەۆ دەم کوڕێکی مامونیك

هاتە دەر ئەو کوڕ خەلیفەی ئەو جوان
ئەسپی سەرکەش لێی بڕی رۆحی ڕەوان

گۆشت و ئێسقانی بە جارێ هەڵوەشاند
راست‌و چوبی‌دا بە ئەرزو ڕای وەشاند

ئاوری جەرگی خەلیفـــة هاتە جۆش
دڵ بە سیروانی سروشکی داخرۆش

ئەمری سوتانی بە فارس‌دا ئە بەر
ئاوری جەرگـــی خەلیفەی نامەوەر

هاته دەر جەلادو چەند ئێسك شكێن
سەد چەلاو خۆرو دوو سەد تەپشوڕدێن

سەد هەزاران لاپڕە سەنگی پوڕ ڕیا
ئاخەكی زۆری دەگۆتو خۆزیا ....

ئەم سوارەم دیتبا بم كوشتبا ....
تیكە تیكەم كردبا و بمنێشتبا ....

ناكەهان هێنایە پێش زاتـــی ئەمین
ئەۆ جەۆانی شەرمەزارو پوڕ كرین

گۆتـــــــی یارەب لە دڵ گەر بچمە دەر
لەۆ هەراوو واقعـــــــی واقع ئەئەر

نەزری سەر من بێ كە مەولودێ بكەم
پاشی مەۆلودێ ئیتـــــر جودێ بكەم

هەر كە دیتی ئەۆ خەلیفەی دڵ بە كین
ڕۆی هەڵێنا دایە دەنگـــــــی پێكەنین

ساحری ئاخۆ ئەتو ئەی نەوجەوان
یا لە دلتا پێم بلێ چی بوو نیهان

هەر کە وەی پێکو أمیر المؤمنین
هاتە دەنکو عەرزی کرد ئەو دل حەزین

من کە ساحر نیمە واللە بەلام
وەقتی هاتم بوو لە دلما ئەو کەلام

گەر نەجاتم دەی خودایی عالەمین
حازرم بۆ مەولدی مەولایی دین

هەر کە وەی زانی خەلیفەی دل بەغەم
سەد هەزارن زێری داین پور کەرەم

تاکو خەرجی مەولدێکا نەو جەوان
عەفوی کردو ئیزنیدا زوو بوو رەوان

صل یارب علی فخر العرب
ما یموج العاشقون فی الطرب

ئەسڵی ئیجـــــادی شفیع المذنبین
بوو لە پێش کوللـــــی شتێکا بالیقین

ئەخدی کرد یەك قەبضة نوری خوی خودا
ئەمری کــرد کونـــی حبیبی أحمدْ

پێشی عەرش و کــورسی و لەوح ۆ قەلەم
پێشی ئاب‌و ئاتَش و خاکـــــی بە غەم

موشتەغیل بوو ئەو بە تەسبیحی مەجید
شەش سەدو بیست‌و هەزار ساڵی عەدید

پاشی‌هەندێ خـــــوا لــە بۆی دانا حیجاب
دوو کەرەت شەش بون بە ئەشمارو حیساب

قودرەت‌و تەعزیـم‌و میننەت مەرحەمەت
هەم سەعادەت هەم کەرامەت مەنزیلەت

هەم هیدایەت هەم نبووەت رەفعەتێ
یازدەمین طاعەت شـەفاعەت خەسلەتێ

هەر به خۆی چاتر دەزانیتن خودا
هەریەکی چەند ساڵ تیا بوو لیێی جودا

پاشی خالیق نورەکی ئاویتە ناو
چار بەحری دی عەجائب بوو تەواو

اۆلاً بەحری نەظەر بوو ثانیاً
مەرحەمەت بوو بەحری قودرەت کانیا

بەحری عرفان چارەمین گشتیان
بون بەجێ بانگو ئاذان راهشتیان

جا لە بحر المرحمة وەك هاتە دەر
نوری فخر المرسلین موعتەبەر

سەدو بیستو چوار هەزار قەترەی تەمام
لێی چکاوە بونە ئەشخاصی کرام

یەعنی هەر یەك بوو بە یەك پێغەمبەرێ
بۆیێ ئەسلی وان لەوێ لا نادرێ

پاشی خوا یەك جەوهەری لەو نورەدا
کردە مەنظورو دوو کەرتك بـــو جودا

کەرتـــی ئەوەل دایە چاوی هەیبەتێ
کەرتی ثانـــی دایە چاوی شەفقەتێ

کەرتی ئەوەل بوو بە بەحرو بۆیێ قەت
ناوەسێ هەر دەم لـــە بەر ترس‌و رەبەت

دەرکولی ئەو بەحرە کەفی کردو هەم
دوو کەلێ کردوو بە جارێ بـــوو بەتەم

کەفەکـــەی ئەرزو دوخانی ئاسمان
ئەم دووە لەم دووشتە تەرتیـــب دران

نیوەکەی دی بـــوو بە چار چشتی کەریم
عەرشو کورسی و قەلەم لەوحی سەلیم

هەنگی خوا فەرمـــوی بنوسە تەی قەلەم
چی بنوسم ئەی خـــودا پرسی قەلەم

قال اكتـــب لا اله الا انا ····
هەم محمـــد قاسیدی ئەمری منـه ····

هەرکە وەی زانی قەلـــەم سەد سالی دی
کەوتە سوجدە و پاشی گوتـــی سیدی

کێیە ئەوزاتە محمـــــد نام ئەو
وامنەوەر بورنە ضوبحو شامی ئەو

ئەمری فەرمـــو ان تأدب یا قلم
ئەو خودایـــی ذو الجلال پور کەرەم

گەر نەبایە ئەو محمد بالیقیـــــن
نەم دەخولقاند جوملەی ئەفلاك و زەمیـن

تۆو لەوحیشم لــــە نێو بەحری فەنا
دادەنا هەر دادەنـــــا هەردا دادەنا

عەشقی پێغەمبەر کەوەی زانی قەلەم
کەوتە نێو دنیا دەگـــریا ئانو دەم

تاکو شەق بوو دوو سەری لێك بوو جودا
ئەو لە عیشقی قاسدی ئەمـــــری خودا

پاشی هەستانی پێ قەلەم کردی سەلام
ئەو بە ئەمری پادشاهـــــی لاینام

خوا جوابـــــیدا لەباتی حەزرەتی
و عَلیكَ السلامُ رەحمەتـــــــــی

بۆیێ ڕەدی بــــوو بە فەرزو هەم سەلام
بوو بە سوننەت تاوەکـــــو رۆژی قیام

جا لە پاشان هەرچی خوا فەرموی کەلام
چاکی نوسیو رێکـــــی خستن بالتمام

بۆ موتیمان جەننەتـــی نوسیوو هەم
عاسیانیش داخیلـــــی ئاگر دەکەم

ئوممەتـــی پێغەمبەری بوو ئەهلی نور
امـــــــة مذنبة ربّ غفور •••••

ما حَصَلْ هەرچـــی کەبوو   نوسی تەمام
یا محمــــــــــد الصلاة و السلام

صَلِّ یارب علـــى شمس النجوم
مایباه العالمــــون بالعلوم

هەرکە ویستی خـوا کە بێنیتە وجود
ئادەمی گۆتی بە جبریـــــل هەستە زود

هەروە ئەرزی بێنە خۆلــی چەنگەکی
خۆلەکی پاکژ لە کوللـــی رەنگەکی

هاتە خوارێ جبرەئیـــــلی با وەفا
چەنگەکی خۆلــی لە قەبری مصطفــیٰ

بردیو تەسنیمی هێنـــــا ئەو مەلەك
لێکی دا نو تێکـــی دا مثلـــی عَلَك

تاکو رەنگی بوو بەرەنگی دورەتـــــێ
صافو غەطەی دا لــە جۆگەی جەننەتـــێ

پاشی ئەمری کرد خودا ئەی جبرەئیل
هەستەپێ بی‌گێرە ئەو جورمی ئەصیل

بەرو بەحرو شەرق و غەربی پێ بکە
ئاسمان و سەر رەمینی پـــێ بکە

کیو لباسی مصطفـــــیٰ بو پێشەکین
ەو دەما ئادەم لە بەینی مائو طین

پاشی هەنگی خوا بە دەستی قودرەتی
خەلقی کرد ئادم لە سەر ئەو صورەتی

رۆحی پف کردێ خودایــــی عاڵەمین
چەند مەلەك هاتن لەبۆ ئەو ساجدین

چونکە ئەو فەرمویەتی بۆ خودا اعبدوا
هەم لەبۆ ئادەم مەلائِك اسجـــــدوا

سوجدەیان برد غەیری ابلیسِ لەعین
ئەو مەنع بوو کەوٚتە بەندی کافرین

نوری پێغەمبەر لـــــە پشتی ئادەمی
موشتەعیل بوو هەم زیادیش مونتەمی

پاشی ئادەمیان کە برد بۆ جەننەتــێ
تانە نەبینی ئەو لە خۆیا میحنەتــێ

ئیزنیدا خوا تۆ بخۆ هەر نیمەمەتێ
غەیری کەنمی تا نەبینــــی زەحمەتێ

خۆتو زەوجەت ساکنِ جەننەت ببن
تا ئەبەد تا نائلــــی رەحمەت ببن

رەحمەتی بێ شبهە فەت برسیو نەبێ
هەم بە یەکجاری کە هەر تێنوو نەبێ

بۆو هەبــێ سەرما نەبون گەرما نەبوون
ئێوە گەر کەنمــــی نەخۆن نابن زەبون

چونکە شەیتانـــــی لەعینو دوشمنە
تا ئەبەد مەلعونو مەطــــرودی منە

جا لە پشتی ئادەمـــی وەستا گە
ناظری نوری محمــــــد سەف ما

گۆتــــــی ئادەم ئەو مەلائك بۆچی
وا لە پشتی من دەکەن دائیم نە ر

ڕەبی عالەم گوتـــی ئادەم کاملـــی
تو لە بۆ نوری محمـــــد حاملی

چون حەبیبی من لە پشتت بوو ظهور
بویێ بۆ دیتـــن مەلائك دێن لە دوور

گۆتی ئادەم ئەی خوداوەنـــــدی فەلەك
وەم دەوێتن بێنە پێشـــــم ئەو مەلەك

جا بە ئەمری پادشا لـەو ساعەتی
نورەکانـــــــی هاتنە هەینی جەبهەتی

گۆتی ئادەم حەز دەکەم نوری حەبیب
بێنە نێو ئەنگوستەکانم ئەی طەبیب

تا بە دیداری ببـــێ شادوو سرور
بەندەیی لوتفی عەمیمت یا غەفور

هاتە سەر ئەنگوستی شادەی ئادەمی
نوری پێغەمبەر بە تەنیا لەو دەمی

نوری بوبەکری لە وسطاو و عمر
بنصر و عثمان لـــــە خنصر مستقر

هاتە ئیبهامی دەلێـــــن نوری علی
پێنج ئەنگوستی شوعلە دەربون مُنجلی

بورژا ئادەم لە جەننەت یەك دەمی
خەلقی کرد حەوا خودا هەر لەو دەمی

هەرکە هەستا چاوی پێکەت بەو پەری
هەم بە ئادەم چاوی پێکەت ئەو زەری

یەکدیان ویستو بەلام ئەمری خودا
مەنعی کردن بێ نکاح بن لێك جودا

یەعنی دەه جاران سەلاواتی حەبیب
لێ بدە جا هەردوو بۆ یەکدی نەسیب

صل یارب علـــی ازکی النسب
ما له من انه اعلـــی الحسب

وەی کەزانی ئەو عەزازیـــل هاتە بەر
دەرگەیی جەننەت سەری خوی خستە دەر

حەزرەتی حەواو ئادەم سەیریان ....
کردە بەر دەرگە ی جینان و دیتیان ....

پێی وو تن من پێو دەڵێــــم بو نەسحەتێ
بەلکە دەبنە خالیـــــدی نێو جەننەتێ

گەر بخون لەو دارە گویتــــی لوقمەیێ
لوقمەیێ داری گەنـــــم پورێ شەمەیێ

بەو خودایی بێ شەریك و بێ مەکـــان
دەبنە یەکجاری لە نێو باغی جینان

هەڵفریوا دایە حەواو ئەویش ....
دایە ئادەم جەرگیان سوتا بە شیش ....

خشلی جەنەتیان لـــــــە بەژنا دارنین
اهبطو منها جمیعا بو زەمیـــــــن

حەزرەتی ئادەم لە جەننـــەت هاتە خوار
کەوتە سەر دەشتی سەرندیبی غەوار

گریەتی وی تاکو سێ سەد سال بوو
تاکو پڕدێنی لە قور بەدحال بـوو ....

بەروە ئاسمان جارەکی رۆنی کەدی
وا موقارین ناوی خــواو ئەحمەدی

گۆتی خوایە تۆ بەحەقی ئەو رەسول
خۆشببی لێم لەو گوناهـی بێ . اُصول

هەم نەجاتم دەی بە حەقـی چاتری
کوللی مەخلوقێ لە جۆشـی ئاگــری

گۆتی خوا بو خاتـــری پێغەمبەری
خەیری خەلقی ئەوەلیــــنو ئاخری

وا عەقوم کـردی ئەگەر بت گۆتبا
بو جەمیعی مورنیبینــــــی موحتەبا

یەك بە یەك عەفوم دەکـــــردن بالعموم
موزنیبینی ئوممەتـــی بێ لات و جوم

پاشی جوبریلی ئەمین دەستی دەدا
دەستی ڕێادەم تا لە قورِ کـــەردی جودا

چوو لە گەلیا تا چیاهـــیٚ عارەفات
دایە حەوا بـــوو لەوێ ذات النجاة

پەکدیان ناسی لە وێنـــدەر بالختام
صل یارب علـــــی خیر الانام

صل یارب علـــی من باسمه
نال عفوا ادم مـــع زوجه

حکایەتی

لە دایك بوونی پێغەمبەر

وەك لە ئادەم نوری ئەحمەد بوو جودا
کەوتە پشتی شیتو هەم لەوبوو جودا

هاتە ئەصلا بۆ بطونی طاهرە ••••
قەت نەبو ییکی لەوانە فاجیرە ••••

هەر لە عدنا تا بە ئادەم اختلاف
زۆرە لەو تا فەخری عالەم بێ خلاف

هەر له عدنان تاكو عبداللـــهِ شەنگ
بیستو یەك بابن هەموی زاتی چەلەنگ

سابلین عدنانو مەعـــدو هەم نـزار
مضرو الیأس ذوات نامـــــــدار

مدرك و پاشی خوزەیمـــەی تازەلەب
هەم كەنان و پاشی نەظـر مونتەخەب

مالكو هەم فەهدو غالب هەم لوئی
كعب مرو هەم كـلاب هەم قصی

جالەكن ئەو پشتە هانی پاكو صـــاف
ئەو ئەمانەت كەوتە كن عبدالمناف

هەم لەكن عبدالمناف موختەفی ....
كەوتە پشتی هاشمی نوری صەفی ..

هەم له هاشم بوو ئەمانەت منقلب
هاتوو بـــوو میوانـــی عبدالمطلب

هەم لە عبدالمطلب کۆچی کـــــرد
چوو لە سەوقی پشتی عبداللەی کـــرد

سیلسیلەی ووی ئادەم و حەوای لەگەڵ
داخلی جەننەت ببــن ئێمەش لەگەڵ

صل یا رب علی من قد هدی
من دنا منه و بالدیـــــن إهتدی

حەزرەتی یەحیا لە شامیدا بەقین
وەقتی خوێی کوژرا بە دەستی کافرین

خوێنی گولنازی شەهیدی نامـــەوەر
ما لە سەر جوبەی بە ووشکی بوو نەثەر

هەرکە عبداللـــە بە نوری ئەحمەدی
پشتی رونا بوو لـــە فەزلی ئیزەدی

خوێنەکەی یەحیا لە سەر جوبەی وەکو
وەقتی کوشتن تازەبوو قەترەی دەچوو

راهبان وەقتی نەظەر بەو خوێنەدا
وا ئەسەف ووتیان نیشانەی ئەحمەدا

بەم عەلاماتانە روهبـــــان زانیان
هەرکە عبداللە بـــە دونیا بـــوو عەیان

راهیبانی ئەهلـــی کـــذب و افتـــرا ...
چەنـــد جاران هاتنـــة ام القـــری ...

قەصدێ کوشتنیان دەکرد ئەهلی ضلال
حیفزو ئاسودەێ دەکرد ئەو دو الجلال

جا کە عبداللە عبد المطلب ...
زانرا حوسنی لە رۆژێ مکتسب

هەر سبەینێ تەرزە رەنگێکی دەدا
بۆ دڵی عاشق غەدەنگێکی دەدا

پیرو گەنج و ئەو جەوان حەیرانی بوون
بۆلیقا خۆلی رەهی مەیرانی بوون

پادشاهانی قورەیش و عەرەب
مونتەزیر بوون ساڵو مانگ رۆژو شەب

هەر کەسێ بۆ خۆی ئومێدی پێ هەبوو
بۆ کچی خۆی زۆر تەماعی تێ هەبوو

نوری ئەحمەد حیفزی فیکری وانی کرد
عەقل و هۆشی بابی تەرکی وانی کرد

کۆتی عبدالله به بابـــــی ئەی پەدەر
چوومه بەطحا جارەکی ئـەی تاجـی سـەر

دیم له پشتما کـه نـورەك هاتـه دەر
بەرۆه ژووری ئاسمان چـوو بـێ خەتـەر

بوو به دووجێ هەر دوو وەك یەك بێ زەرەر
یەك له شەرقا یەك لـه غەربا کەوتـه دەر

هەفت طباقی ئاسـمـان بـۆوی قەلـەشت
سەر لەنوو شۆڕ بۆوه بو سەرشانو وپشت

چەند هەزاری دیشـن عەجـائیب بـالیقین
من دەبینم دێنه سـەر ڕویـی زەمیـن

هەم له کوێما دێ به دائیـم ئـەو کـەلام
موژدەبێ تـۆی حامیلی فخـر الانـام

دارەکی گـەر ووشکو بـێ بەربێ
بچمه بن یەك ساته پـڕ بـەر دەبـێ

پێم بڵێ ئەی بابە ئەو ئیشی عەجیب
پور تەحەیور ماوە عەقلم پور غەکیب

بابی گۆتی موژدەبێ ئەی گوڵ سەرین
لێت دەبیتن شاهی فخر المرسلین

ئەشرەفی مەخلوق و سولطانی جیهان
ئەو لە تۆ پەیدا دەبێتن بێ گومان

چۆن لە خەوما دیوە من ئەی موختەبەر
نوری ئەحمەد بوو لە پشتت مستقر

صل یا رب علی نور علی
للهر عبدالله فی رؤیا جلی

جولەکەی هەڵتا عەدەد شامی مەقام
بەستیان بەیەعەت بە سوندێکی تەمام

تاکو عبداللە نەکوژین وەی حەرام
گەر یەکێکمان جارەکی دی بێتە شام

پەرتی سەحرا بوون وەکو ریوی بە غەم
تا کو سەحرای شاری مەکەی موحتەرەم

جارەکی دیتیان بە جێگا دا دەچوو ...
یەعنی عبداللە بە رێگا دا دەچوو ...

دەورەیان دا جولەکەی حیبری نەسەب
ئەز قەزا لەو دەم لە سەحرایێ بوو وەهەب

قەسدیان کرد بێ کوژن لەو جێگە جوو
دەورەیان دا راستو چەپ و پێشو دوو

قەت نەترسا شێری باب الباب قێر
بێ وەبوو هەر بایە دێ مەردی دلێر

رووی لەهەر لایێ دەکرد لولێ دەدان
مل بە تیغی شیری مەسلولی دەدان

قەسدی چونی کرد لەبۆ یاری وەهەب
هاتە گۆییا دەنگی اصبر یا وەهەب

تاکو دیتی وا لە ژووری ئاسمان
دێنە خوارێ مەجلیسی رەوحانیان

طرفة العین نەچوو یەك جوو نەمان
بوونە خۆڵو تۆزو گەرد و تەم تومان

لەو دەمی گۆتی وەهەب واللە گەر
ایم لەبول کا ئامینەی شیرین شەکەر

بۆی دەبەم بۆ من چ نەفسیشی نیە
سری وا و اللە بێ حیکمەت نیە

دەفعەها تەعریضی عبداللە کرد
تاکو داکی عەرزی عبداللە کرد

رۆله گەر تۆبی قەبول کـــەی ئامینه
ساحێبی حوسنو جەمـال و فاطنـه

ساحیبی عەقـل و کەمالێکـی عـەجیب
میثلی وی نابێ بـه عەقلـی من نەسـیب

گۆتی عبدالله تەکریـری نـەظـەر
گەر بکەی پێم خۆشه داکـــی نامەوەر

پاشی رالێ بـوونو تەکریـر نەظـەر
زاتی عبدالمطلب خـۆی کـرد حـەزەر

ئامینەی داخوازی کـرد گۆتـی وەهـەب
چی‌ی بلێێ رازیمه ئـەی عالـی نەسـەب

مارەیان کرد وەقـەك زیـو یـەك زەهەب
ناردی عبدالمطلب بـۆ لای وەهـەب

سەد مەڕو سـەد ئوشترو سـەد رەش وولاغ
بوو به شیوی ئەو کچـە وەك شەو چـراغ

لەو شەوی گوزراوە ئامینەی وەهەب
چونە بن خاکی دوو سەد زن بەو سەبەب

بوکو زاوا هەر کە چونە خلوەتی
کەیف و شادی کەوتە باغی جەننەتی

دەرگەیی ئاگر هەمان دەم سەدکرا
دەرگەهایی جەننەتی بێ سەدکرا

موژدەدەر بوون خەلکی هەردو ئاسمان
حەزرەتی جوبریل بەسەد تەرزی بەیان

کەوتە رەحمی داکی نوری ئەحمەدی
وەی دەگۆ جبریل کە زاتی ئەمجەدی

بوو بە مزگێنی دەری هەر جن و ڕا
ئاسمان و ئەرزو ما تحت الثری

هاتنە خوارێ جبرەئیلو چەند فەلەك
دەنگی تەسبیحاتی وان چوو بۆ فەلەك

رایەتی سەوزی لەبانی کەعبەدا ....
دەرکی ڕۆحی کفرانی پیوەدا ....

بەحرو بەڕو مەشرق و مەغـــرب هەمە
بوون بە ساحیـــب مژدەهایـــی مولهەمە

ڕاستو چۆبو پاش و پێش نەۆ دەنگە هات
هەرکە نوری مصطفی بەو ڕەنگە هات

چەند سەنەم هەر لەو شەوی بوون سەرنخون
تەختـــی پادشایان شکا خۆیان زەبـــون

کافری شەیطان خراپـــی هاتە سەر
چاوی چۆپی مثلی ڕاستی هاتە دەر

هاتە سەر کێوی قوبەیسی پور خەفەت
دەنگەکی دا بەچکەکانی سەگ سیفەت

ڕاستو چۆبو پێش و پەس ئەحوالیان
بۆ دەپرسی چیتە داکـــی بیژیان

وەقتە بیستێمو بدرێـــم لەۆ دەمی
قەت قوتار نابم ئیتر من لەو غەمـــــی

نوری پاکی مصطفـــیٰ هاتە وجود
سا لەمەودوا بـــۆم نەما قەدرو وجود

لاتو عزا داخــــران و داخـــزان
زالمان بێ پەل دەکا ئەو نەوجەوان

جێ بە کافران لەق دەکا ئەو سەروی دین
مانگ بە ئەنگوست شەق دەکا ئەو بالیقین

ناحەزانی دین بەشیری پەل دەکا ....
ئایەتی بەیداغی دینی هەڵ دەکا ....

رەجمی شەیتانان دەکاتن هەر زەمان
هەتکی سولطانان دەکا هەر جینو ئان

ساحیبی نورو سەبەب کاری سرور
شیری وێ جوکمی دەکێری بێ قسور

موعجیزاتـــی زۆرە قەت نازمێـــردرێ
هیچ پەیـــدا نابیتـــن لەو چاترێ

ئوممەتی وی چاتـــری هەر ئوممەتن
بۆ ئموری دین هەمـــوو یەك میللەتن

ئەوەلـــی مەخلوقە خەلقـــی ئاخری
هات سەر رویـــی جیهان بۆ رەهبـــەری

پاشی وی نابی چ پێغەمبەر هەبـــــن
موعجیزاتی وان لە دەفتەردا هەبـــن

نامی پاکـــی ئەو محمد ئەحمـــەدا
یاسینو تاهایە هـــەر ئەو موقتـــەدا

هەرکە ئەوبێ حوکمی نامێنی ملـــوك
شاهو بەگلەر حاکم و میر سەد بلـــوك

گۆتیان عاجز مەبە غالیب دەبیـــن
بۆ نەمیمیو ئیفترا غالیب دەبیـــن

وا دەکەین ئیمانیان لێ بێ جـــــــودا
قەت نەبن تابیع بە ڕیگەی ئەو خـــــــودا

گۆتی ڕوناکی چاوم هاتـــــەوە ٠٠٠٠٠
ئێنکی جۆشی هەناوم هاتـــــەوە ٠٠٠٠٠

ئەی دەوامو بێ لە سەر ئەعمالی بـــــەد
یەعنی تەرکی شەرع و ئینکارو جەحـــەد

صل یارب علـــــی من نوره
اهلـك الشیطان راجت امره

گۆتیە عبداللە عبدالمطلب
چاکە بۆ شامێ بچێ رۆلەی نەجیب

بۆ تیجارەت لێرەرا تاکو ئەوێ
چی پەیابو مێن لە بۆ تۆم پێ دەوێ

بۆ مەدینەش هەرکە هاتی لەو سەری
بینە یەك دوو باری خورما لەو دەری

لەو دەمێ ئامینە مندالی دەبێ
چاکە گەربێ هۆزەبانەی خورمەبێ

چوو کە عبداللە لە بۆ شامی یەقین
بوو لەرێدا قەلبی پڕ ئێشو حەزین

داخیلی شاری مەدینە بوو لەوێ
وەقتی رەحمەت رۆحی پاکی دا لەوێ

خزمو کەس وەك زانیان ئەو حەلوەلا
سەد هەزاران کەوتە دڵیان زەلزەلە

بالخصوص ئامینە خاتون دڵ بە خون
زێدە عاجز بوو لە دڵدا بوو زەبون

چەند هەزاران نەوعە شیعری خوێندنەوە
کاعەزی دەوری زەواجی خوێندەوە

روح لەگەڵ قەلبی وەکو بێگانە بوو
کوتنی مەفهومی ئەو شیعرانە بوو

پاشی عبداللە ئیتر من ئەی خودا
چۆن نەبێ روحم لەگەڵ قەلبم جودا

ئاوری دڵ هەر بە جارێ هەڵگرا
سەد هەزاران نێشتو ژانی پێ درا

کۆچی کردو چاوەڕێی کاروان
ئەو دڵی من بێکەس و بێ مونکەوان

کێ بە شاری کاروان تێدا نەبوو
لاوکی من ئەو کەسی دۆڕدانە بوو

ئەی فیراقی تۆ منـــی‌دا بەر فەنــا
ئەی دڵم بۆ ڕاهی وەصڵت هەڵکەنـــا

خوزیا یێك جاری دی دڵ شادبـــا
بۆ جەمالی پوڕ کەمالت مەرحەبـــا

مەرحەبا ئەی صاحیبی شەرت و وەفا
مەرحەبا ئەی رووَلایــــــی موستەفا

مەرحەبا ئەی ئەو کەسێکی بوو یەتیم
پاشی تۆ ئەحمەد لە دونیایێ زەمیم

مەرحەبا ئەی جانـــــی جانان مەرحەبا
مەرحەبا ئەی ماهــــــی تابان مەرحەبا

مەرحەبا ئەی دڵ بە داخـــم مەرحەبا
مەرحەبا ئەی ڕۆو چـــــراغەم مەرحەبا

مەرحەبا ئەی تازە رەنگـــم مەرحەبا
مەرحەبا ئەی موغەدەنگـــــم مەرحەبا

مەرحەبا ئەی شاسوارم مەرحەبـــاً
مەرحەبا ئەی نەو بەهارم مەرحەبـــا

جا کە عبدالمطلب چـوو جۆشـــیدا
ئاوری جەرگی بە جارێ جۆشـــی دا

گۆتی ئەی ئەو کەس لە دۆنیایی لە من
دابڕایی و بویە بێگانە لـــە مـــن

جارەکی کەم دیتبا دڵ چا دەبـــوو
چاوی تاریکم یەقین روونا دەبـــوو

گەر لە خەونیشا ببینـــم بێتـــە لام
هێشتا هەر چاتـــرە ئێش و ئەلـــەم

من کەبابی تۆم دەرونـــم وەك کەباب
پوڕ دەرونم ئاتەش و جۆشـــن و عەزاب

گەردەنەت ئازادبێ نەولادی خـــۆم
قەبرەکەت پڕ بێ لە نوری چاوی خـــۆم

سەد هەزاران خێرو نوری کافحـــــە
با لە روحی بێ لەکەتڵ الفاتحـــــة

هەم مەلەك گریان و گوتیان یا کەریـــم
خۆ حەبیبـی تۆ محمـــد مایەتیـــم

زاتی جەبیارو عەزیـز وەی دا جەواب
چاترم بـــۆ ئەو لە خـــزم و داك و باب

پێم بڵێن ئەی ساحیبی عەقلی سەلیم
کێ دەزانی قیمەتـــی دوڕی یەتیـــم

صل یارب علـــى نور قضى
ما تسير الشمس فى الافق الوطى

خۆی دەفەرموی ئامینەی دیـن کاملــه
ئەوەللی مانگی رەجەب بووم حاملــه

دیم کە زاتی هاتوو گوتـــی یا صەفـــا
مەرحەبا سەد مەرحەبا یا مصطفـــــی

کێی ووتم ئەی زاتی پاکـــی موفتەخەر
ئادەمم گۆتی نەمن بابـــی بەشەر

موژدەبێ حەملـــی تۆ فەخری عالەمە
کوللی شت ئەو زاتە پەیدا بـــــوو هەمە

هەم لە شەعبان شیسو ماهی رەمەزان
هات و ئیدریس مەرحەبای دا حەملەمان

هەم لە شەوال کە دیتـــم نـوح هات
مەر حەبای کرد ئەو لە روح المعجیزات

ذي القمدة لەنێو ذی الحجـەدا ....
هاتە وێندەر زاتەکی پورِ ئیهتیدا ....

کێی وژتم گوّتی خلیل الله م ــــن
یەعنی ابراهیم خلیل زاتی موئتەمیــــن

هەم موحەرەم بوو کە اسماعیل زەبیــــح
مەرحەبای کرد ووتی حەملت مەنیــــح

حەزرەتی موسا صفر بوو هەرکەهــات
هەم ربیع الاولیش بوو عیسا بوو هەر کە هات

مەرحەبایان کردوو مزگێنــی لە مــن
هەرچی هاتوو مەدحی کــردو گوّتیـە مــن

صل یارب علی من فی الوریٰ
شمس فضــــل للنجوم نورا

لەم رەبیع الاولا ئەوەل شەبێ
بوو لە بۆ ئامینە کەیفی مونتەبی

هەم دووەم شەب مژدەهایان پێ درا
سێیەمین شەو بوو لە غەیبی رانی دا

وەقتە ئەو کەس بێ کە حەمدی خوا دەکا
فەضلو ئینعامی حەسود بەروا دەکا

چارەمین دەنگی مەلەك بوو ئاشکرا
پێنجەمین مژدەی وجودێ پێ درا

هەم شەشەم نورێکی بێ عەددو حیساب
ئاسمان و عەرزەمینی کردە تاب

هەفتەمین شەو دەورەیی خانوویی وی
پوڕ مەلەك بوو هەشتەمین تەفریحی وی

نۆیەمین شەو گوتیان دەردت نەما
حەسرەتو ئێشو جەفا بۆ تو نەما

هەم دەیەم شەب موژدەیی خینومینا
جێگەیی ئامینە ئامانو مؤمنا

یازدەمین شەو سیری ئیمان ئاشکرا
شبهی ماهو رۆژو شبهی شەو چرا

هەم دوازدەی ماهبو روونـاك بوو
ئاسمان بێ عەدد تەمیزو پاك بوو

ئەو شەوی چوو بوو لەبۆ کەعبە یەقین
زاتی عبدالمطلب بۆ ئیشی دین

خۆم بە تەنیا دی دەڵێتن ئامینە
ترس و لەرزێکی عەجیبم ڕاهینا

غوربەتم هەستا ووتم ئەی من لەخۆم
بێ کەسی من چی بکەم هاوار لە خۆم

ماڵی وێرانم لەبۆ دووریەتیم
کێ وەری بگرێ ئەگەر بوو یا رەحیم

وەختە بمرم من لە تینا کەس نیە
چۆرە ئاوێکم بداتێ کەس نیە

بێ ئەنیسم بێ جەلیسم ئەی خودا
ئەی کەسێکی وا لە کەس ناهێ جودا

ناگەهان خانی قەڵەشت لێی بەدەر
کەت عەجائیب چار ژنی تاهو تەزەر

لەعلی لێوی وان بوو کانی کەوسەرێ
زولفیان هەم تەعنەیانداعەنبەرێ

یەک لە دەستی راستە هات و یەک لەچەپ
یەک لە پێشم یەک لە پاشم با ئەدەب

دایە حەووا بوو لە گەڵ سارا کە هات
ئاسیا و هەم مەریەمەش بوون مؤمنات

نولفەتم پێ گرتن و کردم قسە
مەخلوقات بۆ حوجرەیی من دارسا

چەند لوغاتی موختەلیف دەنگی دەهات
چەند بلێسەی نوریان ڕەنگی دەهات

ڕاست و چۆب ئەستێرە چەند سەد تێك پەڕین
قەیری مەشرق بوون بە مەغرب دافڕین

عالەمی ڕەوحانیان یەعنی مەلەك
ڕێزی عەردێ بوون و هەم چوون بۆ فەلەك

شەرق و غەرب و هەم جنوب و هەم شیمال
پور مەلەك بوو کەیفی نوری پوڕ کەمال

ئاووری فارس کوژاوە لەو دەمی
ئاوی ساوای غەرق ماوە لەو دەمی

لەو دەمی ئەیوانی کیسرا بوو شەقا
لەو دەمی بوو کافران جێی پێ لەقا

نەسرو تەبع و رای و خاقان هەرقەلیش
تێکڕ و لێك چوون بونە بەردی مونخەدیش

صل یا رب علی من اهلك
نوره الکفار حتی اسلکا

گۆتی رب العالمین ئەی جبرەئیل ...
هەستە بێنە شەربەت و بادەی عەدیل ...

باغ و قەسری جەننەتێ تەزیین بکـــە
حۆرو غیلانان هەمووی تەزەیین بکـــە

هەم بلێ خازن کە دەرگەی ئاگـــری
با کلیـل دا باطنـی و ظاهیـــری

هەم بلێ رەضوان کە دەرگەی جەننەتی
با فەتح کا بۆ شەفیمـی ئوممەتـــی

هەم نیداوو جاری مەوڵــودی بکـــا
هەم سەداوو دەنگی مەشهودی بکـــا

هەم بلێ هەر وەقتە ئەحمەد بێتە سەر
رووژیی دونیا چەند عەجائب بێنە دەر

تەیر و وەحشی و هەم دوڕندەو ئینس و جن
پوڕ سەما بوون کەیفی مولودی ئەمین

جێ بە جێ کرد حەزرەتی جبـریل ئەمان
ئەمری خوایی بێ شەریک و بێ مەکان

ئاسمان و عەرش و کورسی و قەڵــــەم
هەڵ پەڕینو هەڵ کرا هەم سێ عەلــــەم

یەك لەمەشرق یەك لەمەغریب یەك لەسەر
بانی کەعبەی بوو نیشانەی موفتەخەر

گۆتی ئامینە پەری من لەو دەمــی
دڵ لە تێنا بوو بە ئەیری نێو تەمــی

هەر دەمێ فیکــــــرم بە لایێکا بڵاو
ئەی خودا چی بکــــــەم لەبۆ یەك بادە ئاو

دیم لە غەیبا جامە ئاوێ هاتە پێشــــ
گرتم و نۆشیم وە لێم چوو ژانو ئێشــــ

لەو دەمی تەیری سپی جوبریل بوو هات
شاپەڕی خشیا بە سەر سینەم کە هات

هەستی خۆم راگرت کە بوو دڵ بێ صەفا
وەضعی حەملم کرد محمــــد مصطفــــی

لەبەر هەندێ کە هەر کەس میللەتی خۆی پێ لەلا بەرزە
منیش بۆیێ کە نَزمم کـــــورد ویلادەت نامە بەم تەرزە

کەسێ گەیێ نەسەربێ بـــــۆ زوبانی بابو باپیری
ژیانی ئەو ئەگەر چی نەقدی زۆریش بـێ وەکو قەرزە

لە غەش سز یەعنی بـێ عەیبی تەمـام تەرجومەو نەزمم
بە دەرپی خست منی دەشتی لە نێو ئەم باغو ئەم ئەرزە

مەلا خـدری دەشتی

بەشی دووەم

بڕوانامە

بسم الله الرحمن الرحيم

حەمدو مەدحو شوکری دائیم بێ ژمـــــار
بۆ کەسێکی خۆی بە عالەم کرد دیــــار

چونکە عالەم حادیثەو نابێ هەبــــێ
بێ خودا ما دامە بوو خوا بوو دیــــار

هەم لە سەر پێغەمبەری ئاخیــرزەمــــان
سەد سلاتو سەد سەلام برژێنە خــــوار

هەم لە سەر ئەتباعەکانی ئەجمەعیــــــن
بالخصوص هـــەر چاری یاری پایەدار

تۆ بگەن ئەی ئوممەتی پێغەمبــــەری
تاعەو بەگلەر شــوان و جوتیــــــار

ئیعتیقادی جەمعی ئەسحابان ژ بـــــێ
دەشتی و لادێ نشینو خەڵکی شــــار

خوا بناسن چونکە بۆ ناسینی خــــۆی
عالەمی سەرتایە هێنــــا ئاشکـــــار

بیست سیفاتی هەن بلێن ئەوەل وجود
یەعنی بوون بونێکی بێ ئەوەل ژمار

هەم قیدەم بێ ئەوەلو سێیەم بەقـــام
یەعنی بۆ خوا ئاخیری نابێ بنــــار

هەم تنزە چارەمین یەعنــــی خـــــودا
وەسفی خەلقو سایەشی نابــــــێ بەیار

هەم قیامی بالنفس یەعنـــــی ئەبەد
خوا بۆ کەس نابی هەبونی بەرقـــــرار

حەقە وەحدانیەتی یەعنی یەقیـــــن
زاتو وەسفو کردەوەی بێ وێنـــــەدار

قودرەت و علیم و ئیرادەو هەم حەیات
گەر نەبن ئەو چارە نابن دارو بـــــار

هەم بلێنی سەمع و بەسەر تاکـــــو کەلام
سێزدە ئەوسافی مەعانیمان ژمـــــار

هەفت سفاتی دیشی هەن دانابڕیــــن
قەت لە خوای نابن جودا چشتاقە جار

حەییە یەعنی زیندووەو قەت نامرێ
خوایەتی بۆ مردووان نایەتە کـــــار

هەم سەمیمە یەعنی دەبی نەك وەکو
بیستنی ئیمەی غەریبو بەنـــــدەوار

لێی بزر نابێ دیار و نادیار

عالیمە و یەعنی دەزانێ هەر شتێ
چی خەیاڵ کەی لێی تێ خەفی نابێ ئەسەر

ساحیبی فەرمودەیە و بێ حەرف و دەنگ
حەرف و دەنگ بۆ گفتوگۆیی مەی هەزار

قادیرەو هەرچی کە بیکاتن دەکا ....
دەس هەڵاتی زۆرە بۆ هەر تەرزەکار

هەم موریدە و یەعنی ساحێب مەیلە بۆ
خەلقی هەر شتێکە بیکا بەر بەیار

خەلقی خەیر و شەر و نەفع و زەری کرد
رازی نابێتن بە شەڕو زەر ﭺ جار

خاڵقی ئەفعالی عەبدیش هەر ئەوە
بۆ عیبادیش ماوە جوزئی ئیختیار

دەست و پێ وو چاو و گوێ و وپشتۆ شان
بۆ خوانابی هەبێ ئەی هوشیار

جیسمو رەنگت و تام و بۆ و نەرمی و دڕی
سازدی و گەرمی و هەواو ئاخو کەسەر

جێگە و وەقتو بلندو هەم نەوی
راست و چەپ هەم راستی و خواری و هەوار

عاجزی و نەرمی و رەقی و پەیتی و شلی
هەم خڕیو قۆلی و بەرینی بەر کنار

ئیبتیداو ئینتیهاو چەندو چلۆن
مەنمە بو خوا سورەتو شەکلو ژمار

شارەزا بونی بە تەعریفیکی وا ....
جینسو فەسلی تێ بخەی بەردەبیە خوار

سابلێ چشتێکە وەك هیچ چشت نیە
بێ نەزیر و میثلە ئەو پەروەردی گار

جا کە ویستی خوا لە عەبدی خۆی کەوا
بێ پەرستن بۆ عیبادەت بێنە بار

سەد و بیستو چوار هەزار پێغەمبەری
بۆ بەیانی رێی هیدایەت ناردەخوار

بێ گوناهو زەنبو عسیانن هەموو
سادیقی وەحین لە خوا نأشەرمەزار

کەتمی حەقو فرتو فێلو ئیفترا ....
خائیناتی و کیزبو ئیشی سوك چ جار ...

سێ سەد و سێزدەش ئەوانە مورسەلن
پینج آولو العزم ن لە خوارابن دیار

نوح و ئیبراهیم و موسای کەلیم
حەزرەتی عیسا موحەممەد شاە سوار

خاتەمی هەر ئەنبیا و مورسەلین
پاشی وی نابی چ پێغەمبەر هەبن

موعجیزاتی پێشی بون و پاشی بون
زۆره هەرچی کوێر نەبێ لێی ڕادیار

بابی عبداللەی عبد المطلب ....
ناوی باپیریتی ئەو شاهانە کار ....

بابی عبدالمطلب هاشم بوو هەم
بابی ویش عبدالمنافی قەد چنار

بابی ویش قوصەی کیلابیش بابی وێ
موڕە بابی ئەو کوڕی کەعبی بە کار

بابی کەعبیشە لوئەی ئیبنی فیهر
ئیبنی غالیب ئیبنی مالیك نامودار

هەر لە نادەم تاکو عبداللە یەقین
نوری پاکی هەر بە پاکی هاتە خوار

کەوتە رەحمی داکی ئامینەی وەهەب
ئەو لە دایك بوو لەمەکەی تازە شار

هەنگێ عبداللەی بابێ مرد بوو
مابوو عبدالمطلب سەر شونەوار

شیردەری وی بوو حەلیمەێ سەعدیە
عەشقی نوری وی بوو هەردەم بێ قرار

جا لە سالێ چارەمین تەسلیمی دەست
والیدەی کرد نەك قەزایێ بێتە خوار

عومری شەش سالانە بوو والیدەشی
مرد لەلای باپیری ما لەیل و نەهار

هەرکە هەشت سالێ بوو باپیریشی مرد
کەوتەکن مامی ئەبوتالیب لە شار

عومری دەه سالانە بوو حسب الیقین
بێ ی کەرەم کردەنگخوا فەخرو یقار

سینەیی پڕ حیکمەتی و پڕ غیرەتی
روی زەمینی کردە گولشەن دەشتو شار

بالخصوص وەقتێ کە عومری بوو بە چل
بوو بە پێغەمبەر وەحی بۆ هاتە خوارێ

سێزدە سالانیش لە جوملە بیستو سێ
ما لە مەکەی هیجرەتی کرد ئینتیـــزار

هەر لە ویندەر بوو کە خوا بردی لە بۆ
خزمەتی خۆی روحو جیسمی چوو بەغار

هەم بە چاوی سەر جەمالی خوشـی دی
بێ جیهات و بێ چلۆنو چەنــدۆ جار

هەر کەسێ ئینکاری میمراجی هەبـێ
ئەو بە عەمدەن خۆی لەخوا کرد شەرمەزار

دەی لە بیستو سێی کەما خوا هیجرەتـی
بۆ مەدینەی پێ نیشاندا نەو هـــەوار

هاتە ویندەر فەتحی مەکەی کرد لە وێ
دینی حەقی کرد لە مەکـــەی ئاشکـــار

ســـــابزانن دینــــی وی ئەو دینەیە
هەر دەمینی تا قیامەت بەر قـــــــەرار

یەعنی ئەو دینەی کە خوا پێی فەرمـــووە
دینی ئیسلام ناسیخی دین چەند هەزار

جا کە خوا لەو بەینە دینی کـــرد تەمام
چین بە چین قورئانی تێدا ناردە خـــوار

موقتە ضایی حیکمەتی وابوو کــــــەوا
جسمی پاکی بچێتە رەوضەی بێ غوبـــار

رحلەتی فەرموو لە دونیا بۆبەهەشـــــت
بۆ خیلافەت دانرا بو بەکــــــری یار

جێ نشینی ویش عومەر بوو سێیەمیـــن
حەزرەتی عوسمانی عەفانی دیـــــار

چارەمین حەیدەر بوو سەولەت حەیــدەری
شیر وەشێنی دین و شیری نامـــــدار

قەیدی ناکا فەضلیان ئیظهار بکـــــــەن
یەك بە یەك بەو تەرزە زیکرەی بێنە خوار

نیسبەتو فەضلو خەلافەتیان وەهـــــــا
حەقە زانینی بەریگەی ئیفتیخـــــــار

جاکە زانیو دینی فەخری کائنـــات
هاتە بوو نوو بوژ لە عالـەم ئاشکـــار

دینــــــی ئیسلام سابزانن ڕوکنیشی
پێنجە . بۆخۆت گوێ بدێ ئەی هوشیار

نوێژ لە وەختی خۆیو ڕۆژی رەمەزان
هەم زەکاتی ماڵ و سەرفترەی فطـــار

حەج ئەگەر ماڵت هەبێ و قەلبێکی ســـاغ
رێ پێداچون ســەلامەت ئیشتیهـــار

هەم بلـــێ ئەشهەد بە دەو باوەڕ بەدڵ
یەعنی شاهیـــدێ دەدەم بە دڵو بە زار

شاهیدم (ان لا اله) نینه قـــــەت
جینسی مەعبودی بە حەق و کـــــردەوار

حەقە (الا اللة) مەعنا غەیری خـــــوا
هەم وە ئەشهەد شاهیدم بە دلـــــو بەزار

انّە تەحقیق و بەحەق مـوحەمـــــەدەن
ئەو رسول الله خوا کـردی دیار

صوحف و تەوراتو زەبور ئینجیلـــی پاك
حەق و بێ شوبهەن لەخوا هاتونە خــوار

پاشی خوا قورئانی بۆ پیغەمبـــــەری
ناردە خوارێ موعجیزاتی کەوتە خـــوار

تێ بگەن هەر پینج قەدیمو بێشکـــن
بوو بە قورئان نەسخی هەر چاری فیخار

هەم بزانن قەت لە ژن پیغەمبـــــەرێ
نەبووە نابێ هەم لە عەبدی رەنجەکـــــار

هەم خودا تەکلیفەکی ما لا یطـــاق
با دروستیشی بێ لە کەس ناکاتە بار

هەم مەلەك تێر نین و مێ نیــــن گشتیان
بێ خەوو خواردن بە قەصدو ئیختیـــار

بەرگو قوتی وانە زیکری دائیمـــاً
چونکە عەبدی خوانە هەر خوایان لەزار

عابدن هەر کەس بە تەرزێ دائمـــەن
نینە غافل قەت لە خوا چشتاقە جـــار

نەوعی ئینسانو مەنەك ئەفضەل لە وان
موقتەضای تەکریمە ئینسانی هـــەزار

هەم لە باسی ئالو ئەصحابی رەســـول
غەیری باسی چاکـــە ناهێنێتە زار

هەم لە وانە دەە بە قەولی موستەفـــا
موژدەیان پێ دراوە بۆ دار القـــــرار

سەعدۆ سەعیدو هەم زوبێدو تەلحـە چار
بو عوبەیدەی پاشەوانی هـــەر بنـــار

عبدالرحمانی کوڕی عەوفی یەقیـــــن
دەچنە جەننەت ئەو شەش‌و هەر چاری یار

هەم حوسەینو هەم حەسەن هەم فاطیمە
سەیدی ئەهلی بە هەشت‌و مێر خــوزار

هەم عەزابی قەبرو نیمەت هەم ســوئاڵ
موثبەتی وانن ئەحادیثی ظیهـــار

هەم سیرات‌و حەوزی پێغەمبەر حەقـــن
هەم بە هەشتەو هەم جەهەنەم پڕ لە نار

جەننەت و دۆزەخ ئەو ئێستاکەش هەنـــە
خەلقی کردن خوا چ دەم ناهــن شکـــار

حەشری جیسمو روحی ئەجـــزای اصیل
دەفتەری ئەعمال بەراست‌و هەم یەسار

وەزنی ئەعمال زۆرو کەم پرسینی خـــوا
یەك بە یەك قورئانی حەق کـــردی دیار

دانە میثقالی جەزایێ خەیـــرو شەر
هیچ بزر نابێ لەکن خوا دێتە کـــار

وا دەقەومیتن کە شەخسێکـــی سەعید
دەبتە کافر ئاخیری رەنجـــی خەسار

هەم شەقی گەر بێتە سەر دینـــی بەحەق
پێشی مردن ..... پاشی مردن دەبێتە یار

هەم بلێ زۆر حەقە مەسحی خوففی پـــێ
بۆ سەفەر یا بۆ حەزەر ئەی شـــەرع دار

بێ خەتاش بێ ئیجتیهادی موجتەهیـــــد
دانە ماندو بونیکی نابی خەبـــار

بۆ صوابی دوو تەوابی بۆ خەتـــای ....
یەك تەوابی پێ دەدا پەروەردیگــــار

هەم حەرامیش رزقە ئەمما قەت نەکـەن
تا حەلال و دەست کەوێ بیننینـــــــە زار

کوفرە چشتیکی خودا بیکا حـــەلال
تۆ حەرامی کەی وەکو پارەی قومـــــار

یا حەرامی کردبێ بیکـــــەی حەلال
میثلی شیری دایك و ئاوی بەهـــار

کوفرە ڕەدی نەصی ئایات و حەدیـــث
کوفرە تەحلیلـــــی معاصی و شیرار

قەشمەری کردن بە شەرعی موستەفا
کوفرە تەصدیقی کاهیـــن سحـــزدار

ئەمنی مەکری خواو یەئسی رەحمەتیـــی
کوفرە کوفری وان لە ئایات ئاشکـــار

هەم دوخانی بەینی ئەرزو ئاسمان ....
رۆژ لەمەشریق بێ لەمەغریب بچتەخوار .

دابه الارض له ئه‌رزا سی خوسوف
ئاگری شاری یه‌مه‌ن ده‌ربێ له شـار

هه‌رده‌یان مه‌علوم‌و حه‌ق‌و ثابیتــن
پاشی وان حه‌شره له عه‌ردی پڕ له نار

هه‌م که‌راماتی وه‌لی و موعجیـــزه
ئه‌نبیا حه‌قن له ڕێگه‌ی ئیفتیخـــار

هه‌م وه‌لی ناگاته ڕوتبه‌ی ئه‌نبیـــا
باری ته‌کلیفیش له که‌س ناکاته بار

خوا له هه‌ر ئه‌هلی که‌بائیر خۆش ده‌بێ
سابیقه‌ی کوفرێ نه‌بوبێ گه‌رچ جار

هه‌ر که‌سێ یه‌ك ده‌نکه ئیمانی هه‌بێ
خوا له ئاگر ئاخیـــری ده‌یکا قوتار

هه‌م شه‌فاعه‌ت بۆ شفیع المذنبیـــن
حه‌قه ڕۆژی مه‌حشه‌رێ بۆ چه‌ند هه‌زار

یەعنی بۆ ئەهلی کەبائیر حەزرەتـی
فەخری عالەم بۆ شەفاعەت دێتە کـــار

هەم شەفاعەت کارە هەر کەس خوا بدا
ئیزنی وی لەو ئوممەتی ئەهلی خەیار

هەم لە جەننەت دیتنی خوا ثابیتــە
بێ زەمانو بێ مەکانو شەش کنار

خەیرۆ ئیحسانو دوعا بۆ مــردوان
هەر کەسێ بیکا لە بۆیان دێتە کار

قاضی الحاجاتة رب العالمیـــــــــن
ئەوە بەجێ دینێ دۆعایی سەد هەزار

سا لە (دەشتی) و باب و داکی خۆشببێ
ئەچنە جیگەی پڕ لە دوو پشکو لە مار

هەم لە جەممی ئوممەتی پێغەمبـــەری
یەك بە یەك بۆ خاتری هەر چار یار

چی نەبوو بی تۆ نەبێ نایێتە شـــی
چیمە بێ شەیئو قەڵەم کـــردی دیاڕ

جەوهەری تەوحیدی رب العالمیـــن
فەرزە بیزانـــن عەوامو خویندەوار

بۆیێ (دەشتی) نەزمی زاتو وەصفی کرد
تاکو حیفزی‌کەن صِغارو هەم کِبار

ع . د

سەرپەرشتی لەچاپدانی کردووە

السعر (٧٥٠) فلس

رقم الايداع في المكتبة الوطنية (٥٠٨) ١٩٨٨

مديرية مطبعة الثقافة والشباب